

Bostadsanpassningsbidrag

Årsrapport 2018

2019-03-20

Bostadsanpassningsbidrag – Årsrapport 2018

Mars 2019
DNR 0619/19

Ansvarig

Göteborgs Stad Fastighetskontoret

Kontaktpersoner

Annika Jenefeldt
annika.jenefeldt@fastighet.goteborg.se

Anna Glansberg
anna.glansberg@fastighet.goteborg.se

Innehåll

Sammanfattning	4
1 Inledning	6
2 Resultat 2018	7
2.1 Ansökningar och bidragsbelopp.....	7
2.2 Bidragsbelopp och typ av ansökan	8
2.3 Kostnad per invånare.....	9
2.4 Boendeform.....	9
2.5 Vanligaste åtgärderna.....	10
2.6 Avslagsbeslut och överklaganden.....	11
2.7 Handläggningstid.....	12
2.8 Återställningsbidrag	13
3 Till vilka gick bidraget?	14
3.1 Kvinnor och män.....	14
3.2 Åldersintervall	14
3.3 Skillnader inom staden	15
4 Verksamhetsutveckling	17
5 Sammanfattande slutsatser	19

Sammanfattning

Ansökningar och kostnader

Under året inkom 3 258 ansökningar om bostadsanpassningsbidrag vilket är 12 procent färre än föregående år (3 700 ärenden 2017). Därtill inkom 1 600 ansökningar för reparation, service och besiktningar av tidigare beviljade anpassningar, så kallade felanmälningar. Av de inkomna ansökningarna gällde 51 återställningsbidrag. Det totala bidragsbeloppet för bostadsanpassningsbidraget ökade med 1,4 miljoner kronor jämfört med 2017 och uppgick till 64,2 miljoner kronor, trots att antalet ansökningar minskat med 12 procent. De vanligast förekommande anpassningsåtgärderna under året var anpassning av trösklar, montering av stödhandtag, reparation av tekniskt avancerad utrustning samt installation av dörröppnare och spisvakt.

Fastighetskontorets målvärde för handläggningstid är att 75 procent av ansökningarna ska beslutas inom två månader. För 2018 beräknas andelen bli 72 procent, vilket är 1 procentenhet lägre än föregående år. Andelen ansökningar som har kortare handläggningstid än 3 månader beräknas bli strax över 80 procent. De personer som ansöker (sökande) är fortsatt nöjda med fastighetskontorets handläggning och Nöjd-kund-index var 76, vilket är samma höga nivå som 2017.

Till vilka gick bidraget?

Den genomsnittliga åldern för en sökande som beviljades bidrag ökade med 4 år till 79 år. Andelen personer som var över 84 år ökade mest och är nu över 50 procent av det totala antalet sökande. Det var 45 procent kvinnor och 55 procent män som beviljades bidrag under 2018. Skillnaden i genomsnittligt bidragsbelopp mellan män och kvinnor minskade jämfört med 2017 och var endast 350 kronor. En förklaring till minskningen kan vara att det för 2018 inte var någon skillnad i boendeform mellan män och kvinnor. Tidigare år har det varit fler män som bott i småhus jämfört med kvinnor, vilket påverkar bidragsbeloppen då anpassningar i småhus har en mycket högre medelkostnad än i flerbostadshus.

Sammanfattande slutsatser

Flera slutsatser kan dras efter resultatet från 2018. Den första är att antalet ansökningar minskat med 12 procent men att kostnaderna för bidraget istället ökat med 3 procent. Om detta är början på en trend eller tillfälligt avbrott i den tidigare ökningen av ansökningar återstår att se. Den andra är de effekter som blivit eller uteblivit till följd av den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag, som trädde i kraft i juli 2018.

Införandet av den nya lagen för bostadsanpassningsbidrag har bland annat lett till fler avslag och ökad administration eftersom kopia på hyres- eller köpekontrakt inte lämnats in med ansökan. Den genomsnittliga handläggningstiden

har ökat, samtidigt som verksamheten i princip når sitt mål om att 75 procent av ansökningarna ska få beslut inom två månader. Fortsättningsvis kommer större krav ställas vid handläggning av ansökningar eftersom vägledande domar och rättspraxis för den nya lagstiftningen saknas. Eventuella ekonomiska konsekvenser av lagen har ännu för tidigt för att kunna utläsas.

1 Inledning

Göteborgs stads fastighetsnämnd ansvarar för handläggning av bostadsanpassningsbidrag, reparationsbidrag och återställningsbidrag. Beslut i ärenden gällande dessa bidragsformer fattas av fastighetskontoret på delegation av fastighetsnämnden. För att säkerställa att nämnden kan följa utvecklingen av bostadsanpassningsbidraget redovisar fastighetskontoret årligen utfallet.

Om bostadsanpassningsbidraget

Bostadsanpassningsbidrag lämnas för åtgärder som behövs för att personer med funktionsnedsättning ska kunna använda sin bostad på ett ändamålsenligt sätt. Kommunen prövar ansökan och står för kostnaden för bidraget. Från och med 1 juli 2018 regleras villkoren i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag. När kommunen prövar en ansökan är förvaltningslagen (2017:900) tillämplig och det är Boverket som har tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet.

Om handläggning av ansökningar

Ansökningar enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag delas in i tre kategorier. Bostadsanpassningsbidrag och reparationsbidrag kan sökas av enskilda personer medan återställningsbidrag söks av fastighetsägare till hyres- eller bostadsrätter.

Vid en ansökan om bostadsanpassningsbidrag ska kommunen pröva denna utifrån gällande lagstiftning och därefter meddela ett skriftligt beslut. I de fall någon del av beslutet går den sökande emot ska detta motiveras. Den som söker bidrag har alltid rätt att återkomma med en ny ansökan och få en ny prövning. Kommunens beslut om bostadsanpassning kan överklagas till förvaltningsrätten. För att ärenden ska tas upp i högre instanser (kammarrätt och högsta förvaltningsdomstolen) krävs prövningstillstånd.

Fastighetsägare kan ansöka om återställningsbidrag för att ta bort anpassningsåtgärder inne i eller i anslutning till en bostad med hyres- eller bostadsrätt. Ansökan sker vanligtvis i samband med att den som ursprungligen anpassat bostaden flyttar. Handläggningen av dessa ansökningar är snarlik den för bostadsanpassningsbidrag med skillnaden att fastighetsägaren måste ge kommunen anvisningsrätt på bostaden. Detta innebär att kommunen har möjlighet att anvisa lägenheten till en person som är i behov av en anpassad lägenhet. För att få återställningsbidrag ska anpassningen också vara till nackdel för andra boenden.

I de fall bostadsanpassningsbidrag har lämnats för bland annat tekniskt avancerad utrustning finns det möjlighet för den enskilda att ansöka om reparationsbidrag (tidigare kallad felanmälan). I dagsläget fattas inga formella beslut av kommunen vid reparationer men detta kommer att ändras till viss del under 2019 då fastighetskontoret kommer att införa en ordinarie handlägningsprocess. Detta innebär att formella beslut kommer att fattas i varje ansökan och att personen som söker bidrag kommer att få en större möjlighet till insyn i sitt ärende och en mer rättssäker bedömning.

2 Resultat 2018

2.1 Ansökningar och bidragsbelopp

Under året inkom 3 258 ansökningar om bostadsanpassningsbidrag vilket är 12 procent färre än föregående år (3 700 ärenden 2017). Av dessa skickades 2 procent in via den e-tjänst som sedan hösten 2015 finns tillgänglig på www.goteborg.se. Därtill inkom 1 600 ansökningar för reparation, service och besiktningar av tidigare beviljade anpassningar, så kallade felanmälningar. Av de inkomna ansökningarna gällde 51 återställningsbidrag.

Totalt fattades det beslut i 3 772 ansökningar varav drygt 70 procent beviljades (helt eller delvis). Cirka 15 procent fick avslag (helt eller delvis) eller avvisades för att de var inkompleta. Ungefär lika stor andel avskrevs eller återkallades (om ansökan redan beviljats) för att behovet av anpassningen, av olika skäl, upphört. Av de ansökningar som fick beslut under året gällde 49 stycken återställningsbidrag.

Det totala bidragsbeloppet för bostadsanpassningsbidraget ökade med 1,4 miljoner kronor jämfört med 2017 och uppgick till 64,2 miljoner kronor, trots att antalet ansökningar minskat med 12 procent. Ökningen berodde till största del på att andelen ansökningar med lägre bidragsbelopp (under 5 000 kronor) var färre under 2018 än under 2017, så kallade enkla ansökningar, och att det genomsnittliga bidragsbeloppet generellt har ökat. Vad denna ökning i sin tur beror på går inte att avgöra eftersom verksamheten inte på förhand vet vilka typer av ansökningar som kommer skickas in eller vad de omfattar.

Period	Ansökningar	Beslutade	Beviljade	Avslag	Fel-anmälningar	Bidrags-belopp (mnkr)
2016	3 669	4 075	3 172	406	1 314	70,2
2017	3 700	3 941	3 050	406	1 463	62,8
2018	3 258	3 772	2 690	564	1 600	64,2

Tabell 1 – Bostadsanpassningsbidrag, övergripande statistik för 2016-2018

2.2 Bidragsbelopp och typ av ansökan

Ansökningar om bostadsanpassningsbidrag delas in i tre olika typer beroende på bidragsbelopp. Generellt gäller att ju högre bidragsbelopp, desto mer komplicerad handläggning. Det finns dock flera undantag som kan bero på vilken funktionsnedsättning sökanden har och vilken typ av anpassning som bidrag söks för. Till exempel är ansökningar om hiss oftast relativt enkla att handlägga trots att bidragsbeloppen kan vara höga.

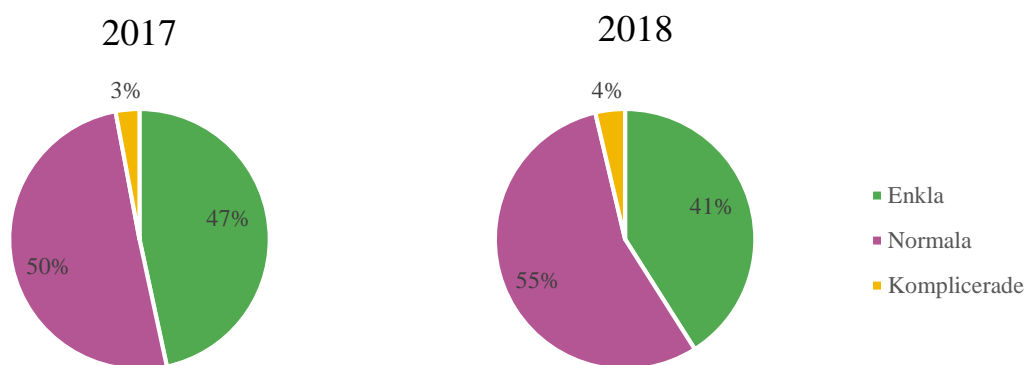
- Enkla ansökningar är bidragsbelopp under 5 000 kronor
- Normala ansökningar är bidragsbelopp mellan 5 000 och 100 000 kronor
- Komplicerade ansökningar är bidragsbelopp över 100 000 kronor

Av de totala antalet ansökningar som beviljades under 2018 var 41 procent enkla, 55 procent normala och 4 procent komplicerade. De enkla ansökningarna stod för 5 procent av bidragsbeloppen, de normala för 68 procent och de komplicerade för 27 procent. Medelkostnaden för en enkel ansökan blir därför mycket låg, strax under 3 000 kronor per ansökan, medan en komplicerad får en mycket högre medelkostnad på strax över 170 000 kronor per ansökan. Om felanmälningar skulle ingå i beräkningen skulle fördelningen andelen enkla ansökningar vara 59 procent, normala 38 procent och komplicerade två procent. Över 90 procent av felanmälningarna har bidragsbelopp under 5 000 kronor. Det genomsnittliga bidragsbeloppet var totalt 24 000 kronor för 2018.

Period	Enkla ansökningar		Normala ansökningar		Komplicerade ansökningar	
2016	1 376	4,3	1 700	45,7	96	20,2
2017	1 422	4,2	1 538	42,9	90	15,6
2018	1103	3,3	1 488	43,7	99	17,2

Tabell 2 - Antal beviljade ansökningar och beviljat bidragsbelopp (mkr) fördelat på typ av ansökan (exklusive felanmälningar).

Jämfört med 2017 är förändringarna mellan olika ansökningstyper relativt små. Andelen normala och komplexa ansökningar ökade på bekostnad av enkla. Detta återspeglas i ökning av bidragsbeloppet för 2018 eftersom normala och komplexa ansökningar har en högre medelkostnad än enkla ansökningar.

Figur 1 - Andel enkla, normala och komplicerade beviljade ansökningar 2017-2018 (exklusive felanmälningar)

2.3 Kostnad per invånare

Kostnaden för bostadsanpassningsbidrag och återställningsbidrag var 114 kronor räknat per invånare (564 039, Göteborgsbladet 2018). Detta är i nivå med 2017 då kostnaden var 112 kronor per invånare. En jämförelse med övriga landet kan inte genomföras i år då Boverket inte sammanställt kommunernas kostnader sedan 2015. Däremot har statistik inhämtats från Malmö Stad och Uppsala kommun för 2018. I Malmö var kostnaden 60 kronor per invånare under 2018 medan den i Uppsala var 109 kronor per invånare. Vad skillnader i kostnad per invånare beror på är svårt att veta utan en djupare analys av åldersfördelning på befolkningen och hur bostadsbeståndet ser ut i respektive kommun. Vid en jämförelse mellan Malmö och Göteborg har båda kommunerna samma andel äldre och ett liknande bostadsbestånd varför förklaringen till skillnaden i kostnad måste bero på helt andra faktorer.

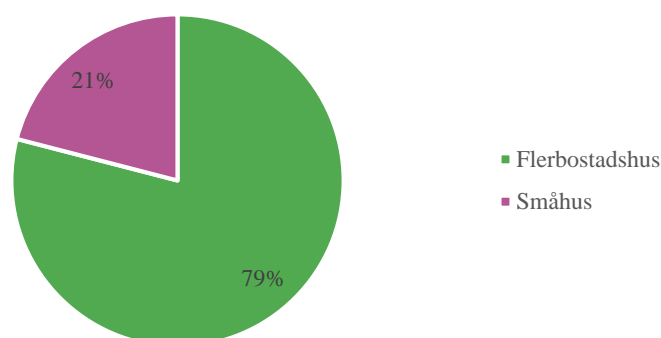
2.4 Boendeform

Av de beviljade bidragen gällde 79 procent flerbostadshus och 21 procent småhus. Andelen beviljade bidrag för de olika boendeformerna återspeglar fördelningen av bostadstyper inom Göteborg Stad¹ och är helt i nivå med föregående år.

Kostnaden för bidragen i flerbostadshus uppgick till knappt 45 miljoner kronor (41, miljoner kronor 2017) och för småhus 19,2 miljoner kronor (21,2 miljoner kronor 2017). För kostnaderna är fördelningen i princip samma som för bostadstypen, 70 procent av bidragsbeloppen går till flerbostadshus och 30 procent går till småhus. Snittkostnaden för en anpassning i flerbostadshus ökade jämfört med föregående år från 17 200 kronor per beviljat bidrag till 21 100 kronor per bidrag. För småhus var ökningen mycket stor, från 21 100 kronor till drygt 34 000 kronor per bidrag. Snittkostnaden för anpassningar i småhus är generellt högre än i flerbostadshus. Där finns till exempel oftare behov av

¹ Göteborgs Stad Göteborgsbladet 2018

anpassning med hiss på grund av att boendet har flera våningsplan eller en otillgänglig entré. Det är också större möjlighet att göra om- och tillbyggnader.

Figur 2 - Andel beviljade ärenden fördelat på boendeform (exklusive felanmälningar).

2.5 Vanligaste åtgärderna

De vanligast förekommande anpassningsåtgärderna (i fallande ordning) under året var:

- anpassning av trösklar
- montering av stödhandtag
- reparation för tekniskt avancerad utrustning (till exempel dörröppnare eller hiss)
- installation av dörröppnare
- installation av spisvakt.

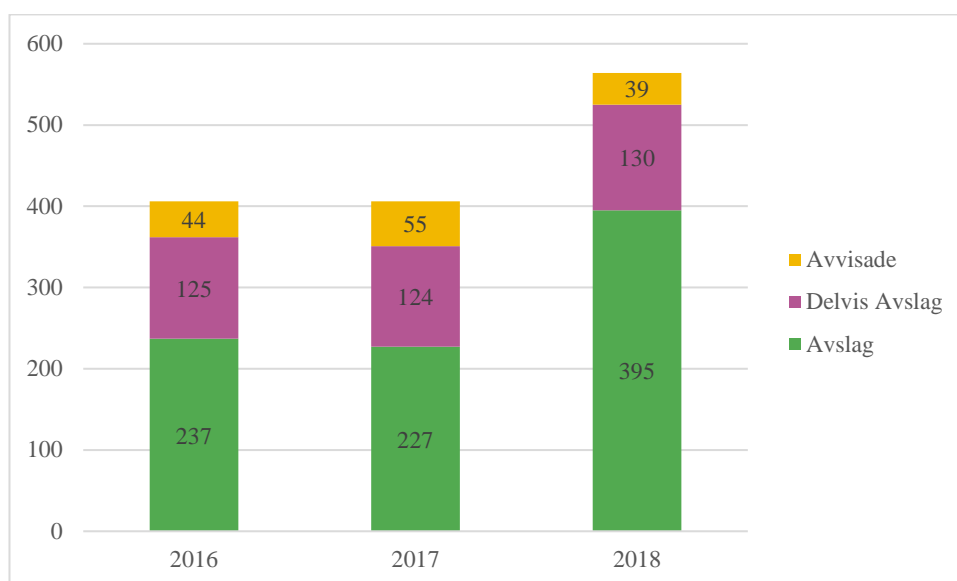
Anpassning av trösklar och montering av stödhandtag har varit de vanligaste åtgärderna under flera år. Dessa typer av anpassningar står för en stor del av antalet ansökningar men endast för en mindre del av det totala bidragsbeloppet. Handläggningstiden är oftast mycket kort, från samma dag som ansökan kom in, upp till en vecka. Det är också uppskattningsvis endast en sjundedel av de personella resurserna som krävs för sådana anpassningar. Majoriteten av den tid som fastighetskontoret lägger på handläggning under året går till mer omfattande anpassningar som ofta kräver hembesök, offertförfarande och i vissa fall även bygglov och konsultstöd.

2.6 Avslagsbeslut och överklaganden

Ansökningar beslutas med avslag eller delvis avslag i de fall kriterierna för att beviljas bidrag inte uppfylls. Under året avslogs 525 ansökningar helt eller delvis (351 stycken 2017) och 39 ansökningar avvisades (55 stycken 2017). Avslagen har ökat med 50 procent jämfört med 2017. En anledning till det ökade antalet avslag är att sökanden i flera fall inte har bifogat en kopia på sitt hyres- eller köpekontrakt för sin bostad till sin ansökan, trots begäran om kompletteringar. Detta kan också förklara varför delvis avslag inte ökat i lika stor utsträckning. Antalet ansökningar som avvisats har minskat under året. Detta beror främst på grund av att sådana ansökningar nu istället fått ett avslagsbeslut istället. Det gäller till exempel ansökningar som saknar intyg.

Förutom avsaknaden av hyres- eller köpekontrakt var de vanligaste anledningarna till ett avslagsbeslut motsvarande tidigare års avslag. Det rörde sig om att fastighetsägaren inte gett sitt medgivande till anpassningen eller att behovet av anpassning inte var styrkt i bifogat intyg. En del avslagsbeslut fattades också i ärenden där bidrag söktes för åtgärder som inte är bidragsberättigade, till exempel vid behov av fastighetsunderhåll eller att åtgärden anses vara en lös inventarier.

Avvisningsbeslut fattas i de fall då ansökningarna inte ger förutsättningar för att kunna göra en korrekt bedömning. Det kan handla om att ansökan inte är undertecknad eller att fastighetskontoret blivit nekade tillträde till bostaden.

Figur 3 - Antal ärenden med avslagsbeslut (helt eller delvis) och avvisningsbeslut 2016-2018

Sökande överklagade sitt beslut i 23 fall. Nytt i förvaltningslagen är att samtliga överklaganden ska skickas över till förvaltningsrätten, även i de fall fastighetskontoret väljer att ompröva beslutet. I tre fall har fastighetskontoret valt att ompröva beslutet efter att kompletterande uppgifter inkommit. Dessa ärenden har haft en kortare handläggningstid hos förvaltningsrätten och fastighetskontoret har sedan kunnat fortsätta handläggningen. I samtliga fall har det handlat om att hyres- eller köpekontrakt inkommit tillsammans med ett överklagande. Två ärenden har avskrivits hos förvaltningsrätten efter begäran från klagande. Ett överklagande har avslagits av förvaltningsrätten, målet har vunnit laga kraft och därefter har ärendet avslutats hos fastighetskontoret. Övriga överklaganden (20 stycken) är ännu inte avgjorda i förvaltningsrätten.

2.7 Handläggningstid

Av de ansökningar som registrerades under 2018 har 72 procent fått beslut inom två månader. Målvärdet för handläggningstiden är att 75 procent av ärendena ska få sitt beslut inom två månader. Andelen ansökningar som har kortare handläggningstid än 3 månader var strax över 80 procent. Den genomsnittliga handläggningstiden har ökat till 55 dagar från tidigare 44 dagar. Ökningen antas bero på införandet av den nya lagstiftningen, vilket medfört förändrade rutiner med mera.

Nyckeltal handläggningstid	2016	2017	2018*
Andel ärenden som fått beslut inom två månader (målvärde 75 procent)	73	73	72
Genomsnittlig handläggningstid per ärende (dagar)	46	44	55

Tabell 3 – Nyckeltal för handläggningstiden 2016-2018

Generellt gäller att ju mer komplicerad en ansökan är desto längre handläggningstid. Graden av komplexitet beror i sin tur på vilken typ av anpassning bidrag söks för, hur bostaden ser ut och vilken funktionsnedsättning personen som ansöker har. Till viss del ger högre bidragsbelopp längre handläggningstid, men långt ifrån alltid. I enkla ärenden, som ofta innefattar åtgärder som trösklar, stödhandtag eller spisvakt kan beslut i stor utsträckning fattas samma dag eller inom några dagar efter att ansökan registrerats. I mer kostnadskrävande ärenden är det fler moment som måste göras innan beslut kan fattas vilket påverkar handläggningstiden. Handläggaren gör i stor utsträckning hembesök, är behjälplig med att ta in fastighetsägarens medgivande samt offert på aktuell anpassning.

2.8 Återställningsbidrag

Totalt inkom 51 ansökningar om återställningsbidrag under året, vilket är i nivå med föregående år. Av dessa beviljades 39 ansökningar medan 5 avslogs, helt eller delvis. Samtliga beslutade ärenden utom två gällde flerbostadshus. Fem ansökningar avskrevs eftersom behovet upphört eller ansökan dragits tillbaka.

Trots att antalet ansökningar inte förändrats från 2017 ökade kostnaderna med drygt 40 procent till knappt 660 000 kronor. Ökningen beror främst på att en ansökan på nästan 300 000 kronor beviljades under året. De vanligast förekommande ansökta åtgärderna under året var likt tidigare år demontering av hiss och dörröppnare.

Period	Registrerade	Beviljade	Avslag	Bidragsbelopp (tkr)
2016	74	64		658
2017	56	51		450
2018	51	39	4	659

Tabell 4 - Antal ansökningar om återställningsbidrag 2016-2018

Den genomsnittliga handläggningstiden för ett återställningsbidrag var 28 dagar, vilket är i nivå med tidigare år. Endast 7 ärenden (14 procent) hade längre än en månad i handläggningstid. 4 ansökningar avslogs och i 3 av fallen var det på grund av att den sökande inte är berättigad att ansöka om återställningsbidrag.

Det är relativt få ansökningar om återställningsbidrag trots att 80 procent av bostadsanpassningarna utförs i flerbostadshus. Några förklaringar kan vara att kännedomen om bidraget är relativt låg hos fastighetsägarna och att gällande anvisningsrätt gör att fastighetsägaren väljer att inte ansöka om återställningsbidrag hos kommunen. Det har inte heller skett någon ökning av antalet ansökningar i samband med att den undre kostnadsgränsen på 5 000 kronor togs bort i samband med lagändringen.

3 Till vilka gick bidraget?

3.1 Kvinnor och män

Av de som beviljades bostadsanpassningsbidrag 2018 var 45 procent kvinnor och 55 procent män. Detta är helt omvänt jämfört med föregående år då 63 procent var kvinnor och endast 37 procent var män. Skillnaden i genomsnittligt bidragsbelopp mellan män och kvinnor har minskat jämfört med 2017 och var endast 350 kronor, mot knappt 1 000 kronor mellan 2016 och 2017. Det genomsnittliga bidragsbeloppet var totalt 24 000 kronor för 2018. En förklaring till minskade skillnader kan vara att det 2018 var lika stor andel män som kvinnor oavsett boendeform. Tidigare år har det varit fler män som bott i småhus jämfört med kvinnor, vilket påverkar bidragsbeloppen då anpassningar i småhus har en mycket högre medelkostnad än i flerbostadshus.

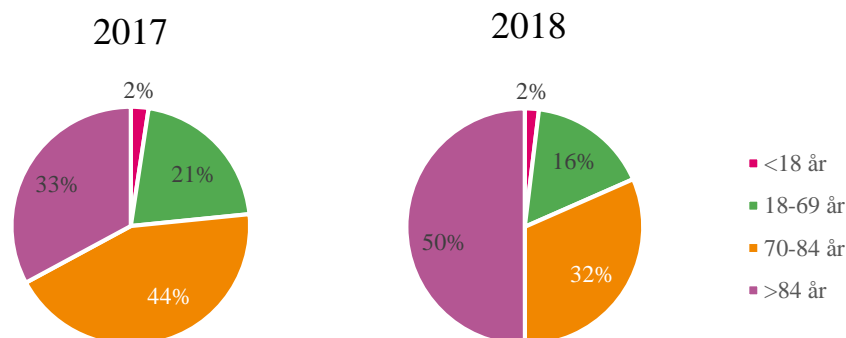
I Göteborg är fördelningen mellan kvinnor och män, sett i hela åldersintervallet², relativt jämn. I åldersintervallet >84 år är fördelningen 68 procent kvinnor och 32 procent män. För personer över 84 år är det dock flest män (57 procent) som fått bostadsanpassningsbidrag. Sett till de stora skillnader mellan antalet män och kvinnor som beviljats bidrag 2017 och 2018 är det svårt att ange en tydlig orsak för vad det kan bero på.

3.2 Åldersintervall

En skillnad mot föregående år är att andelen sökanden över 84 år har ökat markant och står nu för 50 procent av det totala antalet beviljade ärenden. Motsvarande andel 2017 var 33 procent. Detta på bekostnad av personer i åldersintervallet 70-84 år, som har minskat med nästan motsvarande antal. Att sökanden generellt var äldre 2018 än 2017 bekräftas av att medelåldern ökat från 75 år till 79 år. Snittåldern för sökande har generellt alltid varierat mellan 74 och 76 år.

Precis som tidigare år är det tydligt att den genomsnittliga kostnaden för en anpassning minskar med stigande ålder. Genomsnittskostnaden är som högst för de under 18 år och lägst för de över 84 år. Behovet vid stigande ålder är i större utsträckning enklare anpassningsåtgärder såsom trösklar, stödhandtag och spisvakt. För personer under 18 år är det vanligare med mer kostsamma anpassningar som om- och tillbyggnad av badrum, tillbyggnad av hus och installation av hiss.

² Göteborgs Stad Göteborgsbladet 2018

Figur 4 - Andel beviljade ärenden 2017 och 2018 fördelat på åldersintervall (exklusive återställningsbidrag och felanmälningar).

3.3 Skillnader inom staden

Fördelningen av beviljade bidrag och kostnader mellan stadsdelarna har inte förändrats nämnvärt sedan 2017. Den stadsdel som har flest beviljade ansökningar var Askim-Frölunda-Högsbo och den som beviljades minst var Angered. Antalet beviljade ansökningar speglar också hur många ansökningar som skickats in från respektive stadsdel. Askim-Frölunda-Högsbo hade flest (7,2) beviljade ansökningar per tusen invånare medan Angered hade mindre än hälften, 3,4 ansökningar per tusen invånare.

Flera olika faktorer påverkar hur bidragens storlek och antal fördelar sig mellan stadsdelarna bland annat antalet invånare i stadsdelen, åldersstruktur och vilken typ av bebyggelse, flerbostadshus eller småhus, som är vanligast i stadsdelen. Bebyggelsens ålder har inverkan på behovet av anpassning i bostäder. Detta påverkar också fördelningen av antalet potentiella ansökningar från respektive stadsdel. Till exempel består bostadsbeståndet i Askim-Frölunda-Högsbo till stor del av flerbostadshus samtidigt som de har en stor andel äldre invånare. Angered har stor andel flerbostadshus men en lägre andel äldre. I Västra Göteborg finns den största andelen småhus, men inte lika stor andel äldre.

Den genomsnittliga kostnaden för bidraget var likt föregående år högst i Västra Göteborg, Angered och Norra Hisingen. Snittkostnaden var lägst i Askim-Frölunda-Högsbo vilket kan förklaras av att ansökningar främst gällde mindre anpassningar i flerbostadshus. I Angered var det likt 2017 flera ansökningar som gällde barn i småhus, vilket har en mycket hög genomsnittlig kostnad per ansökan.

Stadsdel	Antal beviljade ansökningar	Andel beviljat bidrag	Genomsnittligt bidrag (kr)	Beviljade ansökningar per tusen invånare
Angered	177	8	27 790	3,4
Askim-Frölunda-Högsbo	434	11	16 780	7,2
Centrum	250	8	20 770	4,0
Lundby	203	8	25 900	3,8
Majorna-Linné	317	11	22 230	4,9
Norra Hisingen	255	11	27 980	5,0
Västra Göteborg	275	13	29 850	5,2
Västra Hisingen	233	10	26 840	4,2
Örgryte-Härlanda	321	10	20 240	5,3
Östra Göteborg	225	10	28 390	4,5
Totalt	2690	100	23 860	4,8

Tabell 5 - Antal beviljade ärenden och andel beviljat bidrag fördelat på stadsdelsnämnder (exklusive återställningsbidrag och felanmälningar).

4 Verksamhetsutveckling

Fortsatt nöjda kunder

Under andra halvåret 2018 genomfördes en nöjd kundundersökning som på nytt visade att de personer som ansöker om bostadsanpassningsbidrag är fortsatt mycket nöjda. Nöjd-kund-index blev 76 vilket är detsamma som föregående mätning från 2016. Resultatet visade att det är viktigt att få snabba beslut och att fastighetskontorets medarbetare är tillgängliga, engagerade och visar förståelse för deras förutsättningar och behov. Som en del i arbetet med kundnöjdhet kommer verksamheten pröva mottagningsbevis under 2019 när ansökan skickats in och marknadsföra e-tjänsten mer eftersom det där är möjligt att enklare kunna följa sin ansökan. Nästa kundundersökning genomförs våren/sommaren 2019.

Förändringar till följd av ny lag om bostadsanpassningsbidrag

Den 1 juli 2018 trädde en ny lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag i kraft. Flertalet av den tidigare lagens bestämmelser finns även i den nya lagen men har förtydligats eller anpassats till rådande praxis. Till exempel har man försökt tydliggöra under vilka förhållanden bidrag inte kan lämnas. Största förändringen för verksamheten har varit de ändrade lagkraven för personer som byter bostad, att vissa särskilda boenden inte längre kan få bidrag och att samtliga nyttjanderättshavare (kontraktsinnehavare) måste godkänna anpassningen. Dessutom krävs numera hyreskontraktet eller köpeavtalet in i ärenden som gäller hyresrätter eller bostadsrätter, vilket ökat administrationen. Syftet med rutinen är primärt för att för få veta vem som är nyttjanderättshavare för bostaden.

Den nya lagen innehåller också tydligare lagkrav för hur bidrag ska lämnas till reparationer, service och besiktning av tekniskt avancerad utrustning. Under 2018 har fastighetskontoret därför tagit fram en ny rutin för att på ett korrekt sätt besluta om sådana ansökningar. Som stöd till rutinen har separat ansökningsblankett och e-tjänst tagits fram. Ändringarna i handläggning beräknas träda i kraft under 2019.

I den nya lagen har två frivilliga typer av bidragsformer tillkommit. Det är bidrag i form av ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärderna samt bidrag i form av överlämnande av begagnad anordning. Båda bidragstyperna ställer höga krav på kommunen och i ett av fallen agerar kommunen beställare. Under 2018 beslutade fastighetsnämnden att inte arbeta enligt dessa bidragsformer.

Förändringar till följd av ny förvaltningslag

Förutom den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag trädde även en ny förvaltningslag (2017:900) i kraft den 1 juli 2018. Den nya lagen liknar den tidigare men ställer på några områden högre krav på handläggaren. Till exempel har det införts en möjlighet för enskilda att under vissa omständigheter kräva att få ett beslut inom fyra veckor. Som ett led i detta arbetar fastighetskontoret för att redovisa generella omloppstider för en ansökan. Som enskild har man även större rätt till tolkning och översättning. Fastighetskontoret arbetar redan idag med att använda tolk i de fall det behövs men med lagändringen kan detta komma att öka.

Utvecklingsarbete på enheten

Under året har medarbetarna arbetat med att förbereda för och sedan börja arbeta efter den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag. Under våren togs nya blanketter och en broschyr fram som sedan har publicerats på stadens hemsida. Även nya dokument har tagits fram till det verksamhetssystem som används för handläggning. Riktlinjer och rutiner har också behövt ses över och flera dokument har behövt justeras för att motsvara den nya lagstiftningen.

Likabehandlingsprincipen är en viktig fråga för verksamheten. Med den nya lagstiftningen har fler ärenden behövt lyftas i grupp då det finns viss osäkerhet kring hur den nya lagen ska tolkas i vissa avseenden. Bristen på domar gör att fastighetskontoret själva får tolka det som står i lagtext och förarbeten.

Mer information till samarbetspartners

Fastighetskontoret har under året som gått varit ute och informerat olika samarbetspartners om bostadsanpassningsbidrag och den nya lagstiftningens påverkan på handläggningen av ansökningar. Bland annat har kontoret besökt olika rehabmottagningar och bjudit in förvaltare från allmännyttan. Dessa träffar har varit främjande för informationsspridning om ändrade rutiner men även för att bygga förtroende och förståelse mellan de inblandade aktörerna i en bostads-anpassning. Under mötena har det funnits tid till frågor och viktiga ämnen har kunnat diskuteras mellan flera parter.

Kontoret har även slutfört arbetet för att tillsammans med stadsdelarna minska antalet dygn på korttidsvistelse. Under fyra samverkansmöten har gruppen fått ökad kunskap om varandras verksamheter samt hjälpts åt för att hitta svaga punkter i processen. Dessa möten har resulterat i nya rutiner för att snabbare få hem personer från korttidsboenden i staden.

5 Sammanfattande slutsatser

Färre ansökningar men ökade kostnader

Under 2018 minskade antalet inkomna ansökningar med 12 procent. Detta var ett oväntat avbrott sett till att antalet ansökningar ökat stadigt de senaste åren. Om detta är början på en trend eller endast ett tillfälligt avbrott återstår att se. Kontoret kan inte påverka inflödet av ansökningar och måste bevilja bidrag utifrån gällande lagstiftning. Därför är det svårt att dra några slutsatser av nedgången i antalet ansökningar. Samtidigt ökade kostnaderna med 1,4 miljoner kronor och uppgick till totalt 64,2 miljoner kronor. I årsrapporten för 2017 antogs att kostnaderna skulle öka sett till att 2017 låg under genomsnittskostnaden för de senaste 5-årsperioden. Då antogs att kostnaden skulle öka till mellan 64 till 70 miljoner kronor under 2018. Det är troligt att denna nivå kommer att gälla för 2019, eftersom en viss ökning av ansökningar kan väntas.

Effekter till följd av ny lag om bostadsanpassningsbidrag

Året har präglats av den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag som trädde i kraft den 1 juli 2018 och implementeringen av denna. Resultatet visar att en del av de effekter som förväntades uppstå efter införandet har gjorts så, medan andra har uteblivit. Bland annat har den genomsnittliga handläggningstiden ökat, vilket sågs som en risk redan i föregående årsrapport. Anledningen till ökningen är troligtvis en följd av att handläggaren måste begära in kompletteringar för uteblivna hyres- eller köpekontrakt, vilket tidigare inte varit ett krav. Detta har lett till ökad administration. Även avslagen har ökat till en följd av detta, eftersom flera sökanden inte kompletterat sin ansökan. Införandet av lagen har också komplicerat handläggningen i vissa delar eftersom det saknas rättspraxis. Detta kan också ha haft effekt på handläggningstiderna eftersom handläggarna under en inkörningsperiod behövt längre tid för att göra sina bedömningar.

Den nöjdhetsundersökning som gjordes 2018 genomfördes innan den nya lagen trädde i kraft. Om lagen har påverkat sökandens nöjdhet eller inte kan därför visas först i nöjdhetsmätningen för 2019. Inga ekonomiska konsekvenser av den nya lagen har heller kunnat påvisas ännu.